

MAHUR MAKÂMI
TEMEL BİLGİLERİ
&
TÜRK MÛSİKÎSİNDE KULLANILAN
ARANAĞMELERİ
(*Fasıl Mûsıkîsi için Yardımcı*)

Erdinç ÇELİKKOL

www.erdinccelikkol.com

M Â H Ū R MAKÂMI

(XIV. YY. MÂHŪR; Hindistan'da bir şehir)

* **KARARI** : Sol (RAST)

* **SEYRİ** : İnici (Tizde Genişleme bölgesinden)

AREL - EZGİ Sistemine göre; M Â H Ū R MAKÂMI DİZİSİ'ne;
ÇÂRGÂH MAKÂMI DİZİSİ'nin Sol - Rast Perdesindeki (İnici) Göçürülmüşü - Şedd'i
denmişse de, "Çok geniş bir perde yapısına ve Çeşitli geçki, çeşni ve asma kararlara sahip olan
MÂHŪR MAKÂMI'na Göçürülmüş - Şed makam dememiz mümkün değildir."

* **DİZİSİ** : Tiz'de Sol - Gerdâniye'de (Genişleme); A) ÇÂRGÂH'lı (T T B), B) RAST'lı (T K S)
veya C) BÜSELİK'li (T B T)

Re - Nevâ'da; A) ÇÂRGÂH'lı (T T B), B) RAST' (T K S) veya C) BÜSELİK'li (T B T) ile
Sol - Rast'ta; ÇÂRGÂH'lı (T T B T) 'nin eklenmesiyle oluşmuştur.

(Ayrıca NIKRİZ'li karar eden pek çok örnek eser mevcuttur.)

Not: Fa (#) 4 (koma) yerine (#) 5, Si (♯) 1 yerine (♯) Natürel, kısaca BİREK KOMA'lık EKSI - ARTI
ve ÇIKICI - İNİCİ Seyir dışında başkaca önemli bir farkı olmayan MÂHŪR MAKÂMINA (İNİCİ) RAST
Makâmı, dolayısıyla; ÇÂRGÂH ile ilgili tüm makamları RAST'lı kümeye almayı uygun buldum!"

PERDELERİ: Sol - Gerdâniye'de (Tiz Genişleme);

Gerdâniye, Muhayyer, Tiz Büselik veya Si (♯) Tiz Segâh ile Tiz Çârgâh,

Re - Nevâ'da Çârgâh (MÂHUR)'lu perdeleri;

Nevâ, Hüseyinî, Fa (#) Mâhûr ve Gerdâniye,

Re - Nevâ'da RAST'lı perdeleri;

Nevâ, Hüseyinî, Fa (#) Eviç ve Gerdâniye,

Re - Nevâ'da (İnici) BÜSELİK'li perdeleri;

Gerdâniye, Fa (♯) Acem, Hüseyinî ile Nevâ,

Sol - Rast'ta ÇÂRGÂH'lı Perdeleri;

Rast, Dügâh, Büselik, Çârgâh ve Nevâ,

* **DONANIMI** : Fa (#) MÂHŪR Perdesi

* **GÜCLÜSÜ** : A) Sol - GERDÂNİYE ve B) Re - NEVÂ,

* **YEDENİ** : Fa (#) GEVEŞT Perdesi.

* **MUHEMEL GENİŞLEME, GEÇKİ VE ASMA KARARLARI**

Fa (#) Eviç'de;

Mi - Hüseyinî'de;

Lâ - Dügâh'ta;

Sol - Rast'ta;

Fa (#) Irak'ta;

Mi - Hüseyinî Aşîrânda;

Re - Yegâh'ta;

SEGÂH'lı veya FERÂHNÂK'lı,

UŞŞAK'lı,

HİCÂZ'lı,

NIKRİZ'li,

HÜZZÂM'lı veya FERÂHNÂK'lı,

UŞŞAK-NİŞÂBŪR'lu ve

RAST'lı.

* **ÖZET SEYİR** : Seyre; Genellikle Tiz Genişleme bölgesinden, Sol - Gerdâniye'de ÇÂRGÂH'lı, başlâmp,
bu perdede zaman zaman RAST'lı, hattâ BÜSELİK'li dahî gezinilerek, yine aynı perdede; ÇÂRGÂH'lı,
RAST'lı veya BÜSELİK'li YARIM KARAR'lar yapılır.

Daha sonra, yine Mâhûr Makâmı özelliklerini taşıyarak süren seyirde, Bir bakıma İnici
RAST ki; Re - Nevâ'da Fa (#) ACEM'e dönüşüp BÜSELİK ve diğer uygun geçki ve asma karar'
lar ile, ayrıca ZÂVİL Makâmında olduğu gibi, Sol - Rast'ta NIKRİZ geçkisi de gösterilerek, sonuçta
Sol - RAST Perdesinde bâzen NIKRİZ'li, ancak çoğunlukla ÇÂRGÂH'lı KARAR edilir.

M A H U R
AĞIR AKSAK

1 - SELÂNİKLİ AHMET BEY

“Bâdeler döndükçe artar”

2 - SELÂNİKLİ AHMET BEY

“Bir sararmış sâka döndüm”

3 - BASMACI ABDÎ Efendi

“Gülşen-i ezhâr-ı açtı her vana”

M Â H Ū R - A Ğ İ R A K S A K

4 - LEYLÂ SAZ

"Etmedin aslâ terahhûm"

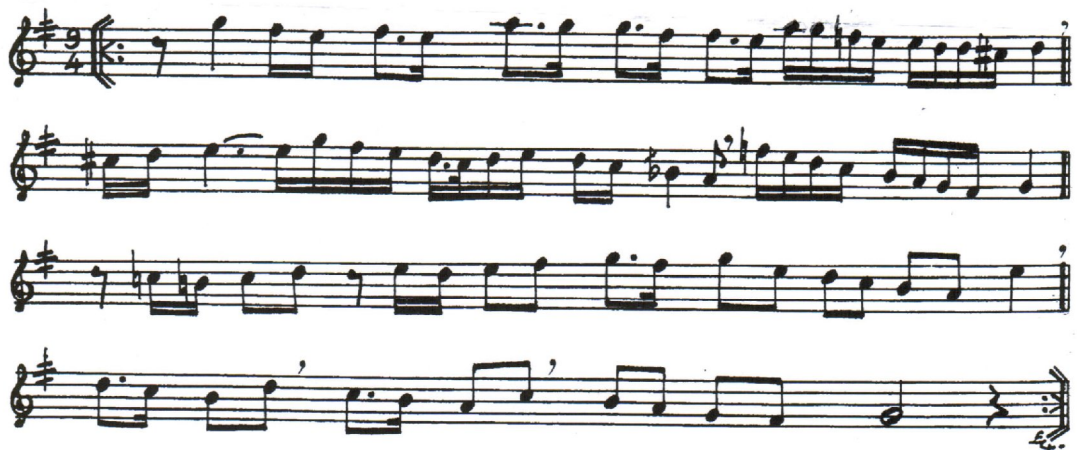
5 - TANBŪRİ CEMİL Bey

"Vâr-iken zâtında, böyle hüs-n-ü ân"

6 - TANBŪRİ CEMİL Bey

"Sen gül eğlen, şâd-i gâm ol da"

M Â H Ū R - AĞIR AKSAK

7 - Balıkçı Hâfız MEHMET Efendi

"Ben seni evvel görüşte ey perî"

8 - BİMEN ŞEN

"Aşkima hâil olur, yoktur emin"

9 - BEYLİK

M Ā H Ū R - SENGİN SEMĀÎ

10 - Ūdî SÂDÎ ERDEN

“Artık yetişir girve-i hicrânını dindir”

11 - YORGO BACANOS

“Hâlâ kanayan kalbimi, aşk âteşi dağlar”

12 - Nasîbin MEHMET YÜRÜ

“Göz yaşları kalbimdeki mehtâbı eritti”

13 - Muallim İSMÂİL HAKKI Bev

“Gel meclise ey lebleri-mül, bir iki parlat”

14 - BİMEN SEN

“Vuslat dilevip vâdine ev sevgili kandım”

M Â H Ū R - *SENGİN SEMÂİ*

15 - SEKERCİ CEMİL Bey

"Efgânıma vârim, aceb imdât edecek mi?"

16 - Selanikli AHMET Bey

"Gel bir daha, gül rûyini aç, handeni göster"

17 - Ferit TAN

"Rûhumda çiçekler gibi açmakta havâlin"

18 - Refik FERSAN (1)

"Bir neş'e varat hasta gönül, sen de biraz"

19 - ÖRNEK (2)

"Bir neş'e varat hasta gönül, sende biraz"

M Â H Ü R - DEVR-İ HİNDÎ

20 - Muallim İSMÂİL HAKKI Bey

“Reng-i gül ruhsârını setrevlemiş”

21 - SUPHİ İDRİSOĞLU

“Sende toprak, sende taşın”

22 - SUPHİ ZİYÂ ÖZBEKKAN

“Durmadan aksın eğer isterse her gün”

23 - FEHMİ TOKAY

“Âh-ü zâr-ı aşka uymuş, kâm-vâb olmuş”

M Â H Ū R - MÜSEMME

24 - Hacı ARİF Bey

"Gösterip ağvâre lûtfun, bizlere bigânesin"

25 - A. GANİ TAKMAZ

"Eller seni anlamaz"

26 - YILMAZ KARAKOYUNLU

"Gönlümün sultânı, sensin kalbimin"

M Ā H Ū R - M Ū S E M M E N

27 - LEM'İ ATLI

"Aman sâkî, lûtfuna âmâdevim"

28 - ERDİNC ÇELİKKOL

"Son görüşmem, belki artık"

29 - AKIN ÖZKAN

"Gördüm ol meh düşuna"

30 - ALİ DİRİKMAN

"Hiç silinmez hâtıramdan"

M Â H Ü R - T Ü R K A K S A Ğ I

31 - Kânûni GARBÎS Efendi

"Cânım seni, gâvet sever"

32 - ŞERİF İÇLİ

"Mâdemki baharlarla coşup"

33 - RÜSTÜ ERİC

"Cevrende dâim pervânevim"

34 - Kemâni HAYRİ YENİGÜN

"Gel kovnuma gir, lâne-i cân"

35 - MEHMET KASABALI

"Güller acıyor sanki gülerken"

M A H Ü R - C U R C U N A

36 - Hacı ÂRİF BEY

"Zâhir-i hâle bakıp, etme dâhil"

37 - Muallim İSMÂİL HAKKI BEY

"Bir gece hem meclis olsak"

38 - RİFAT BEY

"Beni ister ağlat, ister sevindir"

39 - YILMAZ YÜKSEL

"Niçin nâlendesin böyle"

M Â H Ü R - CURCUNA

40 - NÛRİ HALİL POYRAZ

"Gittin gideli ben, deli divâneve döndüm"

41 - LEM'İ ATLI

"Dil de bin bir emel vardır"

42 - SABAHATTİN ERGİ

"Bir meleksin rûhumun"

M Ā H Ū R - CURCUNA

43 - SELĀHATTİN PINAR

"Yüce dağdan esen rüzgâr"

44 - NEV-ESER KÖKTES

"Nasıl incittin ağlattın"

45 - BAHRİ ALTINTAS

"Bağ bozumu geldi yine"

M Â H û R - DÜYEK ve SOFYAN

46 - NEZAHAT SOYSEV

"Bir mücevher parlıyor boğazın sularında"

47 - KÂMURAN YARKIN

"Ayrılık rüzgârı, gönlüme doluyor"

48 - BİLGE ÖZGEN

"Aman felek, amân senin elinden"

49 - MUZAFFER İLKAR

"Bu son şarkımda sen varsın"

MÂHÛR - DÜYEK ve SOFYAN

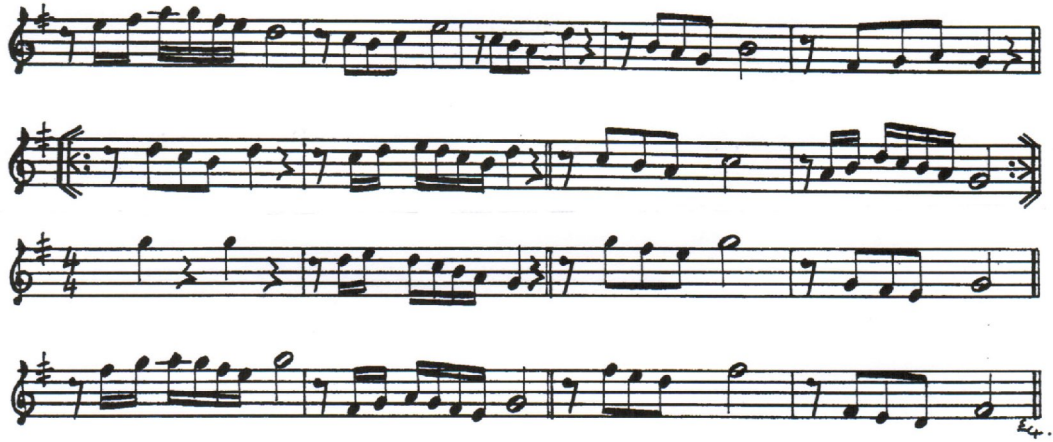
50 - RÜŞTÜ ERİC

"Kadehin dudağımda, gelsende gelmesen de"

51 - İRFAN ÖZBAKIR

"Kalbimde aşk âteşi var, gezivorum divâr"

52 - Dr. SELÂHATTİN İCLİ

"Hoş geldin, gönül bahçeme bahar yüzlüm"

MÂHÛR - DÜYEK ve SOFYAN

53 - Münir NÜRETTİN SELÇUK

"Ne doğan güne hükmüm geçer, ne halden"

54 - İSMÂİL DEMİRKIRAN

"Gecip gitse de vıllar, bir gün ayrılrsa vollar"

55 - İRFAN ÖZBAKIR

"Hani artık gelecektin, gözyaşımı silecektin"

MÂHÛR - DÜYEK ve SOFYAN

56 - SUPHİ İDRİSOĞLU

"Çekin halay çalsın, durmadan sazlar"

57 - ÂRİF SÂMİ TOKER

"Çek küreği güzelim, uzanalım Göksu'ya"

58 - İRFAN ÖZBAKIR

"Avrılık, büküverdi boynuma"

MÂHÛR - DÜYEK ve SOFYAN

59 - Hamâmîzâde İSMÂİL DEDE

"Gördüm bu gün cananı dil"

60 - İRFAN ÖZBAKIR

"Bir deniz kıyısında esti o deli rüzgâr"

61 - ALİ ULVİ BARADAN

"Bir su gibi çağıldar dudaklarında sesin"

62 - TURHAN TAŞAN

"Bir ömür bitmez derken, bu sevda bitti"

MÂHÛR - DÜYEK ve SOFYAN

63 - İRFAN ÖZBAKIR

"Çiçekli vollardan geçerek gel"

64 - Muallim İsmail HAKKI Bey (Mehter)

"Gâfil ne bilir neşve-i pür-şevk-i vegavı"

65 - Sadettin KAYNAK

"Ben güzele güzel demem, güzel benim"

MÂHÛR - DÜYEK ve SOFYAN

66 - **TÜRKÜ**

"Bevoğlu'nda gezersin"

67 - **TÜRKÜ**

"Bu dere yonca"

68 - **TÜRKÜ**

"Yemenimde hâre var"

69 - **Münir Nurettin SELÇUK**

"Otomobil uçar gider, gönlüm gibi geçer"

MÂHÛR-SEMÂÎ

70 - SÂDÎ İŞILAY

“Âteşin gözlerini rûha kemend-etme sakın”

71 - SEYFÎ GÜLDAĞI

“Avrılık şarkıları söylüyor”

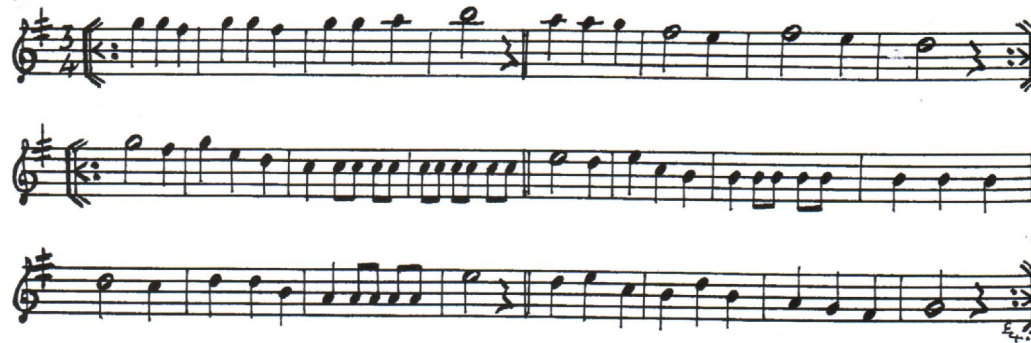
72 - İSMÂİL HAKKI BEY

“Benim nazlı bülbülüm”

73 - İRFAN ÖZBAKIR

“Hayat her an gülümser”

M Ā H Ū R - S E M Ā Ī

74 - İRFAN ÖZBAKIR

"Sarkımı senin için vazdığımı bilseydin"

75 - BURHĀNETTİN DERAN

"Bir gizli sevdâ var senin kalbinde"

76 - NECDET TOKATLIOĞLU

"Gelin gibi süzülürsün"

M Â H Û R - S E M Â Î

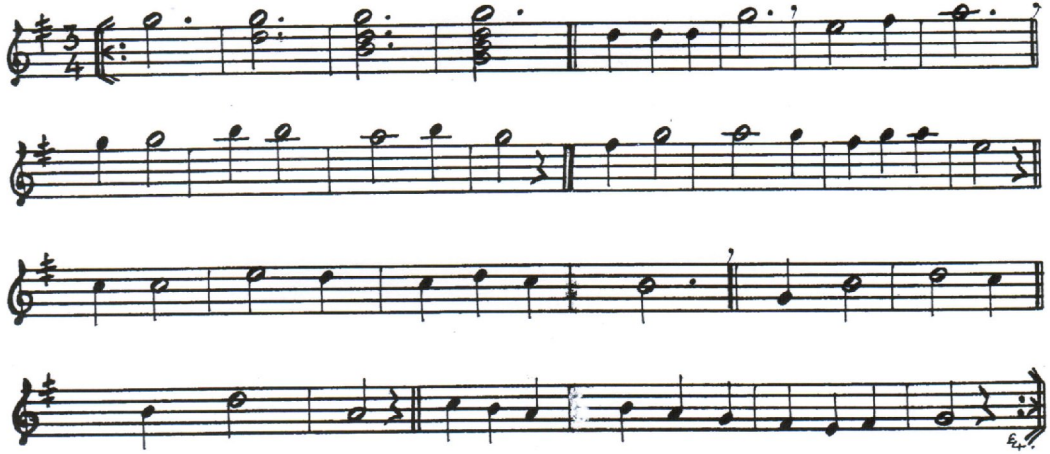
77 - Dr. ALÂEDDİN YAVAŞCA

"Görmeyim kimseve göz süzdüğünü"

78 - EROL SAYAN

"Bir şarkı yazdım sana"

M Â H Û R - YÜRÜK SEMÂÎ

79 - Münir NÜRETTİN SELÇUK

"Âşıkâ Bağdat sorulmaz, ufukları aşar"

MÂHÛR - AKSAK

80 - Hamâmîzâde İSMÂİL DEDE

"Sana lâvık mı ey gül-ten"

81 - RAHMÎ Bey

"O gülün geçti güzellik çağı"

82 - MÛSÂ SÛREYYÂ BEY

"Tâc-ı hüsnün hükmeder, şâirlerin dîvânına"

MÂHÛR - AKSAK

83 - Lavtacı HRİSTAKİ Efendi

"Bakın şu kıza, ne kadar bülend"

84 - Sultan II. MAHMUD

"Aldı aklım bir gonca-leb"

85 - NÛRİ HALİL POYRAZ

"Andıkça bütün ömrümü, rûhum yine ağlar"

MÂHÛR - AKSAK

86 - BEYLİK

“Aldandı gönlüm vâd-i visale”

87 - BEYLİK

“Ben çiftliğe indim gittim annem duymadan”

88 - Latif AĞA - BEYLİK

“Düştün vine bir, şûh-i sitemkâre gönül”

89 - BİMEN ŞEN

“Sendedir hüsn-i cihân, zevk-i nihân rûh-i”

MÂHÛR - AKSAK

90 - Fethi KARAMAHMUTOĞLU

"Sen beni duy, ben de seni"

91 - İRFAN ÖZBAKIR

"Bahar misâli açar, kalplerde ışık saçar"

92 - Dr. ALÂEDDİN YAVASÇA

"Elâ gözlü nazlı dilber, seni senden sakınırım"

MÂHÛR - AKSAK

93 - Muallim İSMÂİL HAKKI Bey

"Dil-i nâ-şâdımı yaktın"

94 - ŞEMSETTİN ZİYA Bey

"Şu güzele bir bakın bakışı nur saçıyor"

95 - REFİK FERSAN

"Ver sâkî tazelendi derdim bu gece"

MÂHÛR - AKSAK

96 - RAHMÎ Bey

"Serv-i nâzı seyret çıkmış oyuna"

97 - REFİK FERSAN

"Dün yine günümüz ,geçti berâber"

98 - ÂRİF SÂMÎ TOKER

"Ben, derdime, hiç çâre bulmam sâkî"

MÂHÛR - AKSAK

99 - KEMAL EMİN BARA

"İki gözüm sensiz, lûtf-et de sövle"

100 - KENAN GÜNEL

"Akşam oldu, sabâh oldu gelmedin"

101 - TÜRKÜ

"Bülbüller ötüyor, seher vaktidir"

MÂHÛR - AKSAK

102 - NÛRÎ HALİL POYRAZ

"Sarıdır saçları, lüle lüledir"

103 - MÜNİR MAZHAR KAMSOY

"Alamaz kimse sımsıkı"

104 - NEVESER KÖKTES

"Bahar pembe beviz olur, güzeller neş'eli"

MÂHÛR - AKSAK

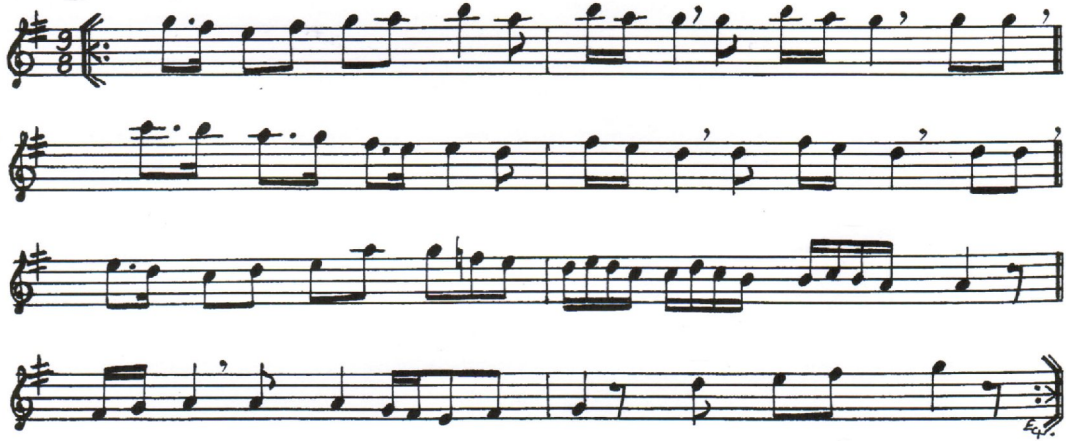
105 - Muallim İSMÂİL HAKKI Bey

BEYLİK

106 - SEMSETTİN ZİYA Bey

"Bir gönülde, iki sevdâ olamaz"

MÂHÛR - RAKS AKSAĞI

107 - REFİK FERSAN

"Gökte benim yıldızımın"

